

Dług publiczny a wzrost gospodarczy

Joanna Siwińska-Gorzelał

Dług publiczny a wzrost gospodarczy

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2015

Recenzenci: *dr hab. Ryszard Kokoszczyński, prof. UW*
dr hab. Michał Mackiewicz, prof. UE

Projekt okładki: *Katarzyna Juras*
Zdjęcie na okładce: *M. Schuppich – fotolia.com*
Redaktor prowadzący: *Lukasz Żebrowski*
Redakcja i korekta: *Julia Konkołowicz-Pniewska*

Copyright © by Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2015

Publikacja książki dofinansowana przez Wydział Nauk Ekonomicznych
Uniwersytetu Warszawskiego.
Rozdziały 2 i 4 powstały w wyniku realizacji projektu badawczego
nr 2011/01/B/HS4/04735 finansowanego ze środków Narodowego Centrum Nauki.

ISBN 978-83-7383-760-7

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Wiśłana 8, 00-317 Warszawa
tel./fax 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej w. 105, 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze
Skład i łamanie: *JKP*
studio
Druk i oprawa: MCP, Marki

Spis treści

Wstęp.....	7
ROZDZIAŁ 1. Dług publiczny w krajach rozwiniętych i rozwijających się .	13
1.1. Wprowadzenie	13
1.2. Dług publiczny: dane oraz definicje.	14
1.3. Dlaczego kraje się zadłużają?.....	26
1.4. Stabilność fiskalna.....	32
1.5. Podsumowanie.....	38
ROZDZIAŁ 2. Dług publiczny i wzrost gospodarczy w długim okresie – rozważania teoretyczne.....	39
2.1 Wprowadzenie	39
2.2. Hipoteza nawisu długu	40
2.3. Dług publiczny, polityka fiskalna i wzrost PKB – rozważania teoretyczne	44
2.3.1. Publiczne wydatki a tempo wzrostu PKB w długim okresie	51
2.4. Pośredni wpływ długu publicznego na wzrost PKB – możliwe mechanizmy	55
2.4.1. Dług publiczny i jego wpływ na płynność sektora prywatnego i rozwój rynku finansowego.....	55
2.4.2. Dług publiczny i wahania PKB	61
2.4.3. Dług publiczny a charakterystyki polityki fiskalnej	69
2.5. Podsumowanie.....	77
ROZDZIAŁ 3. Kryzysy zadłużeniowe	80
3.1. Wprowadzenie	80
3.2. Definicje rządowego kryzysu zadłużeniowego.....	81
3.3. Kryzysy zadłużeniowe – przyczyny i skutki.....	83
3.3.1 Co powoduje utratę płynności przez rząd?	83
3.3.2. Wpływ kryzysu zadłużeniowego na tempo wzrostu PKB	88
3.4. Wielkość długu publicznego a kryzysy zadłużeniowe	90
3.5. Podsumowanie.....	94
ROZDZIAŁ 4. Dług publiczny, polityka fiskalna i długookresowy wzrost PKB – przegląd badań empirycznych	96
4.1. Wprowadzenie	96
4.2. Problemy związane z empirycznym badaniem wpływu długu publicznego na wzrost PKB	97

4.3. Hipoteza nawisu długu – badania empiryczne	99
4.4. Prace empiryczne dotyczące długu publicznego i tempa wzrostu PKB powstałe po 2010 r.	103
4.5. Metaanaliza literatury empirycznej	109
4.5.1. Metaanaliza – opis metody	111
4.5.2. Metaanaliza literatury dotyczącej wpływu długu publicznego na długookresowy wzrost PKB	113
4.6. Podsumowanie.	118
ROZDZIAŁ 5. Wpływ długu publicznego na długookresowe tempo wzrostu PKB – własne badania empiryczne	119
5.1. Wprowadzenie	119
5.2. Baza danych.	121
5.3. Wpływ długu publicznego na tempo wzrostu PKB.	122
5.3.1. Metodologia badań empirycznych dotyczących wpływu długu publicznego na tempo wzrostu PKB	122
5.3.2. Wyniki oszacowań wpływu długu publicznego na tempo wzrostu PKB	125
5.3.3. Dług publiczny a wzrost PKB w krajach, które doświadczyły kryzysu zadłużeniowego	136
5.4. Wpływ długu publicznego na inwestycje.	140
5.5. Dług publiczny a kredyt dla sektora prywatnego.	147
5.6. Dług publiczny a kształt polityki fiskalnej.	151
5.6.1. Dług publiczny a wielkości wydatków publicznych	151
5.6.2. Dług publiczny i procykliczność polityki fiskalnej	155
5.7. Dług publiczny a wahania PKB.	160
5.8. Podsumowanie.	164
ROZDZIAŁ 6. Konsolidacje fiskalne i ich skutki dla dochodu w krótkim okresie	168
6.1. Wprowadzenie	168
6.2. Wpływ polityki fiskalnej na dochód w krótkim okresie – rozważania teoretyczne	169
6.2.1. Podejście niekeynesowskie.	177
6.3. Wpływ polityki fiskalnej na dochód w krótkim okresie – przegląd badań empirycznych	181
6.3.1. Efekty niekeynesowskie w badaniach empirycznych	186
6.3.2. Konsolidacje fiskalne i ich makroekonomiczne skutki – przegląd literatury	187
6.4. Skutki konsolidacji fiskalnych dla dochodu w krótkim okresie	191
6.5. Podsumowanie.	198
Zakończenie	200
Bibliografia.	205
Indeks nazwisk	222